

електротранспорту в містах України. Розв'язання зазначених проблем може бути здійснено лише шляхом створення повноважними органами місцевого самоврядування (а також органами виконавчої влади) ефективного механізму контролю за виконанням всіма суб'єктами транспортних відносин положень Закону України «Про міський електричний транспорт» та «Про транспорт», Повітряного кодексу України та інших нормативних документів, уточненню генеральних планів розвитку міст з метою забезпечення пріоритетного розвитку різних видів транспорту.

УДК 344.7(043.2)

Беззубов Д. О., д.ю.н., доцент,
Загорна В. Ю., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ПРОБЛЕМАТИКА ТА СТРАТЕГІЯ ПРОТИДІЇ АВІАТЕРОРИЗМУ

Авіатероризм все більше зустрічається у сучасному світі, в міжнародній авіації. Кожного року стаються нищівні події, які забирають життя сотні людей. Тому постає особлива потреба у врегулюванні авіатероризму як такого, знаходження шляхів подолання і вдосконалення законодавства для вирішення проблематики щодо тероризму на повітряному судні.

Що ж таке авіатероризм та тероризм в цілому? Авіатероризм – це застосування або загроза застосування насильства на борту повітряного судна над пасажирами та екіпажем для досягнення політичної, релігійної, фінансової чи ідеологічної мети. На сьогоднішній день, з урахуванням розвитку міжнародних норм і національного законодавства, можна визначити, що тероризм – це соціальне негативне явище, характерне для сучасного суспільства, яке представляє собою групу часто взаємопов'язаних найбільш небезпечних злочинів, скоєних суспільно небезпечним способом із заподіянням істотної шкоди в цілях залякування населення, а також досягнення особистих, як правило, злочинних цілей [1].

Як зазначає науковець Дацюк А. В., авіатероризм (як викрадення повітряного судна і нанесення шкоди суспільству і цивільній авіації в цілому) має декілька форм, через які здійснюється акти тероризму: ідеологічна – викрадення літаків з пасажирами на борту і подальшим висуненням політичних чи інших вимог в обмін на життя заручників, та «ударна» – з використанням літаків як зброї, коли загрозу знищенню піддаються важливі об'єкти

держави [2]. Складність даної проблеми полягає в тому, що на момент захоплення літака чи будь-якого іншого повітряного судна важко зрозуміти, який саме вид тероризму здійснюється і чи можлива загроза життю пасажирів на борту. Тобто застерегти чи запобігти даному явищу вкрай складно, тільки дотримання законодавства, його «відшліфовка», здійснення повного дотримання правил та безсумнівна компетенція бортпровідників може сприяти цьому.

Відповідно, існує стратегія протидії тероризму, яка базується на масовому пропагандистському ударі з використанням усіх видів ЗМІ при одночасній блокаді будь-якої розповсюдженої інформації з місця вчинення актів тероризму [3]. Сучасний тероризм несе по собі ознаки організованої злочинності, тому метою терористів є збудження громадської уваги, залякування пасажирів та пропаганда свої політичних, релігійних чи особистих цілей. Заподіяти даному явищу можливо завдяки низки пропозицій науковців та фахівців даного виду тероризму, а саме: огороження території та службових споруд аеродромів в цілях повної ізоляції їх від території і приміщень загального користування; встановлення і підтримання суворого перепускного режиму; охорона повітряних суден, у тому числі з використанням технічних засобів; передпольотний огляд повітряного судна; огляд вантажів, ручної поклажі, багажу та особистий огляд пасажирів [4].

Відповідно до цього, міжнародне співробітництво ввело ряд міжнародних договорів, які встановлюють механізм взаємодії держав по боротьбі з даними злочинами:

— Конвенція про злочини та деякі інші акти, що здійснюються на борту повітряних суден, від 14 вересня 1963 р.;

— Конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден від 16 грудня 1970 р.;

— Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації, від 23 вересня 1971 р.;

— Протокол про боротьбу з незаконними актами насильства в аеропортах, що обслуговують міжнародну цивільну авіацію, що доповнює Конвенцію про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації, від 24 лютого 1988 р.;

— Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки морського судноплавства, від 10 березня 1988 р.;

— Міжнародна конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом від 15 грудня 1997 р.;

— Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму від 9 грудня 1999 р.

Дані міжнародні акти ратифіковані Верховною Радою України і нині діють в Україні для запобігання тероризму та авіатероризму як такого. Лише попереджаючи терористичні акти можна уникнути людських жертв та матеріальних втрат. Посилення силової складової, не може принести успіху тому, що вона порушує права і свободи людини і викликає роздратування в суспільстві. Нормативно-правова база, що прийнята в Україні, поки недостатньо визначає превентивні заходи щодо попередження випадків повітряного тероризму, а також механізм взаємодії суб'єктів у боротьбі з тероризмом, а головне, не чітко визначені їх повноваження [5].

Отже, авіатероризм – це глобальна сучасна проблема, яка здійснюється на теренах багатьох держав світу і має на меті знищення суспільства, його політичної структури, фінансової системи тощо, але боротьба з явищем «тероризм» кожного дня набирає обертів, завдяки яким приймаються та виконуються нормативно-правові акти, вводяться все нові ідеї та стратегії подолання даної проблеми і завдяки чому сучасне суспільство може бачити, що можливо, дійсно з часом, ця проблема викориниться назавжди з авіації, повітряного простору і світу взагалі.

Література

1. Ткаченко І. К. // Журнал «Гуманітарні науки». – К., 2017. – 299 с.
2. Дацюк А. В. // XVII Міжнародна конференція «Політ. Сучасні проблеми науки» / А. В. Дацюк. – К., 2017. – 302 с.
3. Буткевич В. Г. Міжнародне публічне право / В. Г. Буткевич, В. В. Мицик, О. В. Задорожний. – К.: Либідь, 2002. – 463 с.
4. Тероризм [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://stud.com.ua/44935/pravo/terorizm>
5. Камінський В. В. Боротьба з повітряним тероризмом має починатися з землі / В. В. Камінський // Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України. – К., 2014. – 22 с.

УДК 342.62(043.2)

Бортник Н. П., д.ю.н., професор,
Навчально-науковий Інститут права та психології,
Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів

МІСЦЕ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ В ТРАНСПОРТНІЙ СИСТЕМІ ДЕРЖАВИ

Сьогодні ні в кого не викликає сумніву той факт, що транспорт є однією з найважливіших галузей суспільного виробництва, адже